

Årsrapport 2022

Veteranstrategi Slagelse Kommune

Indhold

Veteranstrategi	2
Årsrapport for Veteranstrategien i Slagelse Kommune	2
Dialogforum	3
Veterankoordinatoren – En vigtig aktør i kommunens arbejde med veteraner	3
Strategispor 1	7
Anerkendelse	7
Status på arbejdet	7
Udviklingspotentiale	8
Strategispor 2	9
Information	9
Status på arbejdet	9
Udviklingspotentiale	10
Strategispor 3	11
Pårørende	11
Status på arbejdet	11
Udviklingspotentiale	13
Strategispor 4	14
Koordinering	14
Status på arbejdet	14
Udviklingspotentiale	15
Strategispor 5	16
Udvikling af indsatser og samarbejder	16
Status på arbejdet	16
Udviklingspotentiale	18
Det nye år 2023	18

Forligskredsen aftalte i 2019-20 at iværksætte 15 konkrete initiativer til styrkelse af veteranindsatsen. Initiativerne omfatter et specialiseret botilbud, støtte til overgangen til egen bolig, støtte til veteranernes familier, mental og fysisk sundhed, beskæftigelsestilbud, øget opsøgende indsats og fokus på formidling og anerkendelse.

Kilde:
Forsvarsministeriet 2022 -
Styrket veteranindsats

Veteranstrategi

I Slagelse Kommune er der et politisk ønske om aktivt at understøtte den lokale udmøntning af den Nationale Politik For Veteraner (2016), derfor er kommunens Veteranstrategi (2017) et politisk signal om, hvordan Slagelse Kommune vil understøtte veteranerne i samarbejde med lokale og nationale veteranaktører og deres indsatser.

Slagelse Kommune ønsker at anerkende veteranerne i kommunen for deres indsats for Danmark, ved at støtte veteranerne med særlige behov og deres pårørende. Dette gøres ved at oplyse kommunens medarbejdere og virksomheder om veteranernes kompetencer og udfordringer. Slagelse Kommune ønsker at understøtte veteranerne i at være i stand til at håndtere de udfordringer som direkte eller indirekte skyldes deres udsendelse.

I Slagelse Kommune bor der ca. 900 veteraner fra Forsvaret og Redningsberedskabet, der har været udsendt til krigszoner. Der er på nuværende tidspunkt ikke en opgørelse over hvor mange veteraner fra andre brancher der har været udsendt til brændpunkter, som er bosiddende i Slagelse Kommune.

Årsrapport for Veteranstrategien i Slagelse Kommune

For at understøtte et kontinuerligt fokus på udvikling og behov i relation til veteranområdet udarbejder Slagelse Kommune årligt en årsrapport. Som et centralt element i udformningen af og input til årsrapporterne har veterankoordinatoren indtil nu gennemført dialogprocesser blandt samarbejdspartnere, interessenter og aktører på veteranområdet.

Denne årsrapport indeholder både en status over veteranarbejdet i 2022 samt potentialer for udviklingen af veteranindsatsen i det kommende år.

Årsrapporten skal ses som både en status på den udvikling og det arbejde der foregår i dagligdagen, men også som en form for servicetjek, der er med til at pege på de potentialer der kunne ligge i den videre udvikling af de 5 strategispor:

1. Anerkendelse
2. Information
3. Pårørende
4. Koordinering
5. Udvikling af indsatser og samarbejder

Årsrapporten for Veteranstrategien er et overordnet tværfagligt "billede" af tingenes tilstand og de overordnede mere politiske fokuspunkter, som der på tværs af de kommunale centre og politiske udvalg, kan danne grundlag for politiske drøftelser. Derfor skal denne årsrapport ses som et kommunikationsredskab mellem det politiske niveau og de involverede centre, i forhold til at sætte retning for udmøntning og udvikling af Veteranstrategien for Slagelse Kommune.

Dialogforum

Som et centralt element i udformningen af og input til årsrapporten har veterankoordinatoren indtil nu gennemført dialogprocesser blandt de berørte samarbejdspartnere, interessenter og aktører. Fremadrettet vil Veterankoordinatoren i stedet få input ved at deltage i det nyoprettede Veterandialogforum under Forsvaret. Det centrale Veterandialogforum som Slagelse Kommunes Veterankoordinator har opbygget og faciliteret erstattes nu af Forsvarets regionale Veterandialogforum efter en model lignende den der er kørt i Slagelse Kommune, der samler interessenter fra både det offentlige, private og frivillige aktører. Det vil være Regimentschefen der står i spidsen for militærregionens veterandialogforum og derved inviterer de pågældende kommuner og samarbejdspartnere. Det første møde afholdes i december 2022.

Veterankoordinatoren – En vigtig aktør i kommunens arbejde med veteraner

Veteranstrategien er rammen for hele Slagelse Kommunes veteranindsats. Her er Veterankoordinatoren en central aktør. Kommunens arbejde med veteraner, og strategien for indsatsen i forhold hertil, er dog ikke isoleret til kommunens Veterankoordinator. Kommunens daglige arbejde med veteraner involverer mange aktører og centre på tværs af hele kommunen.

Veterankoordinatoren fungerer som vidensperson, tillidsskaber, koordinator og bindeled mellem såvel veteraner, pårørende, interesseorganisationer, behandlere, kommunale og private aktører, og koordinatoren udgør en central aktør i kommunens samlede indsats overfor tidligere udsendte.

En vigtig forudsætning for Veterankoordinatorens arbejde, er at Veterankoordinatoren ikke har myndighed i forhold til de veteraner og pårørende koordinatoren arbejder med. Det vil sige at Veterankoordinatoren ikke har myndighed til at visitere til tilbud og indsatser.

Veterankoordinatoren kan vejlede og bringe viden i spil i forhold til de særlige forhold som berører tidligere udsendte, og deres pårørende. Myndigheds- og beslutningskompetencen, og arbejdet heromkring, ligger dog ude i de enkelte kommunale enheder, eller hos samarbejdspartnere i region eller stat.

Veterankoordinatoren er for alle veteraner bosat i kommunen og deres pårørende samt netværk. Brugere af Veterankoordinatoren bestemmer selv hvad de ønsker at tale om og hvor meget de evt. ønsker der skal videregives til relevant myndighed. Det er muligt at henvende sig anonymt til Veterankoordinatoren. Det er ikke et krav at man allerede har en eksisterende "kommunal sag".

Årlige henvendelser til Veterankoordinatoren

Veterankoordinatoren er i kontakt med både veteraner, pårørende og samarbejdspartnere, som henvender sig direkte eller på vegne af en veteran eller deres pårørende. I 2022 har veterankoordinatoren været i længerevarende personlig kontakt med ca. 42 veteraner. Samtidig har der været kontakt til ca. 11 pårørende.

Typer af henvendelser

Vejledning & vejvisning

Henvendelserne fra veteranerne handler typisk om behov for vejledning ift. tilbud, vejvisning ind i det kommunale system, hvor udfordringen som regel handler om, usikkerheden i hvor man skal henvende sig. Derudover informeres der om relevante tilbud hos andre aktører, både hos frivillige og private såvel som statslige og kommunale tilbud. Det kunne fx være henvisning til uddannelsesvejledere eller jobkonsulenter, men også særlige tilrettelagte beskæftigelsestilbud for veteraner og koblingen til eksempelvis Veteracentret.

Eksempel Martin:

Martin er ca. 35 år, far til to børn og gift. Han har været i hæren i ca. 10 år med to udsendelser til krigszone og har derefter taget en uddannelse og er nu i arbejde. Han kontakter veterankoordinator da hans forældre og ægtefælle opfordrer ham til at søge hjælp, da han tiltagende er mere aggressiv, sover dårlig, har hyppige sygedage og han fortæller selv at han har flashback fra hans udsendelser, har svært ved at koncentrere sig og er bange for at han ikke kan styre sit tiltagende heftige temperament, som han er bange for kan triggere på hans arbejde, der ofte er forbundet med pressede situationer og stress.

En sådan henvendelse udløser typisk en samtale og evt. en samtale nr. 2 med ægtefælle og efterfølgende henvisning til rette instans.

Koordinering & tovholder

En anden typisk henvendelse kommer fra ledige veteraner, der ofte har andre udfordringer end ledighed. Tit har veteranen svært ved at forstå og begå sig i systemet, hvorfor de enten bliver handlingslammede eller giver op og handler ikke på ret og pligt, hvilket forværrer deres situation. Her handler det om hjælp til at få overblik over situationen for den enkelte. Derudover har Veterankoordinatoren en koordinerende rolle i forhold til at sikre at nøglepersoner og evt. pårørende bidrager til situationens løsning. Det er netop her at nøglepersonerne som fx sagsbehandler har/får viden om veteranernes særlige forhold.

Eksempel Jakob:

Jakob er ca. 45 år, og har store børn og bor med samlever. Han har været ansat i forsvaret i over 20 år og haft flere udsendelser til Balkan og Afghanistan, men er nu stoppet i forsvaret. Han blev tilmeldt Jobcenteret, da han ønsker tilknytning til arbejdsmarkedet med skånehensyn, af forskellige årsager. Han kontaktede veterankoordinator da han stod uden indtjening og ikke

hørte fra Jobcentret og han vidste ikke hvem han skulle have fat i. Han magtede ikke at skulle kastes rundt i systemet og beder om hjælp. Det viser sig at den han tror er hans sagsbehandler i Jobcentret faktisk er sagsbehandler fra Rådgivning og udbetaling, og den han blev visiteret af i Jobcentret, tror han er en Jobkonsulent.

Ved denne type af henvendelse skabes der kontakt til rette sagsbehandler/nøgleperson i Jobcentret og samtidig informeres der om evt. tilbud for veteraner både i kommunalt og statsligt regi men også frivillige tilbud og muligheder for netværk.

Relationsarbejde & Støtte

Nogle af henvendelserne kommer fra veteraner, hvor der er opbygget en god relation og tillid. Disse handler rigtig meget om at tale og dele tanker og følelser med en der forstår dem og deres frustrationer i deres situation. Telefonopkaldene kommer oftest i ydertimerne om aftenen og i weekenden og helligdagene. Dette hænger nogle gange sammen med at situationen i hjemmet er uoverskuelig og anspændt. Andre gange er det udløst af "småting", som et brev fra arbejdsskadestyrelsen de ikke forstår eller flere breve i e-Boks som pludselig er for meget. Her har Veterankoordinatoren en mere lyttende og coachende funktion.

Eksempel Peter:

Peter er ca. 60 år, enkemand og førtidspensionist pga. PTSD efter udsendelse på Balkan i 90'erne. Han har voksne børn og bor nu alene efter hans kones pludselige død. Peter har tidligere forsøgt selvmord når livet er blevet for tungt og er periodevis præget af depression i forbindelse med hans PTSD. Han er meget ked af det og savner sin kone særlig meget ved højtiderne. Peter kontaktede Veterankoordinatoren sent lille juleaften, da han er frygtelig ked af det og har svært ved at se en mening med livet. Han har brug for at snakke og at vende hans nuværende situation.

Netop denne form for henvendelser er meget individuelle og der er allerede skabt en relation mellem veteranen og Veterankoordinatoren, derfor var løsningen på netop denne henvendelse; i første omgang at lægge øre til, derefter blev der skabt kontakt til en i netværket, der har været udsendt sammen med Peter og de vælger at holde julen sammen for at passe på hinanden.

Ude i marken

De mere komplekse henvendelser, som også er kendetegnet ved varigheden over tid, omfatter meget forskelligartede problematikker. Det er alt fra manglende bolig, arbejdsskadesager, misbrug, kriminalitet og psykisk sygdom. Derudover brødte parforhold og samværsproblematikker med børn. Alle disse henvendelser er kendetegnet ved deres kompleksitet og at der er flere instanser involveret i håndteringen af situationen. Veterankoordinatoren har her en hel central rolle i afdækningen af alle aspekter i situationen, der skal understøtte løsningen. Dette foregår for det meste "ude i marken" fx hjemme hos veteranen, i fængslet, i psykiatrien eller behandlingshjem m.m. Alle disse oplysninger og kontaktflader er med til at samle de rigtige parter omkring veteranen og at sagsbehandlerne får bedst mulige baggrund for deres sagsbehandling.

Eksempel Tom:

Tom er ca. 45 år, er pt. single efter tre samlivsbrud hvor der er 3 børn med forskellige mødre. Tom har været ansat i forsvaret i ca. 15 år og haft ansvar for flere medarbejdere. Han har været i Jobcenter regi i ca. 15 år og haft et turbulent liv hvor mange tiltag er forsøgt. Tom er ekstrem på vagt og har ikke tillid til nogen og er meget styret af hans psykiske tilstand. Han har svært ved at tage vare på sig selv og har haft samlevere der praktisk taget har været mor for ham og taget sig af alt hvad der skulle planlægges og udføres. Hans verden krakelerer når der sker noget han ikke har haft mulighed for at forberede sig på. Tom har for nyligt fået tilkendt førtidspension pga. PTSD og personlighedsforstyrrelse m.m.

Første gang Veterankoordinatoren var i kontakt med Tom var som bisidder via Kriminalforsorgen for 11 år siden og herefter været med som støtte for Tom, bisidder, og bindeled til mange instanser såsom Jobcenter, Borgerservice, legatansøgning for at få styr på gæld og økonomi, legat til ferieophold for ham og familien, støtte i forhold til opstart af arbejdsskadesag, behandling hos psykiater, undersøgelser, medicintilskud, rusmiddelbehandling, behandlingshjem, psykiatrisk afdeling, hjælp til bolig da han i periode var hjemløs efter samlivsbrud og støtte med transport til ham, men også støtte til pårørende i forhold til hans selvmordsforsøg osv.

Pårørende – Støttende, henvisende, koordinerende

De fleste henvendelser fra pårørende handler om bekymringer for deres veteran enten som partner, børn, forældre andre familiemedlemmer eller naboer m.fl. De er ofte bekymrede om ændret adfærd, heftigt temperament, misbrug eller boligsituation og økonomi. Samtidig bliver de ofte afvist af veteranen, som ikke ønsker hjælp eller indblanden i sit liv. De ringer når de føler afmagt, det kan være i parforholdet hvor der er angst og udfordringer i samlivet, men også under eller efter veteranens selvmordsforsøg. Disse henvendelser er spredt ud over døgnet og er tit og ofte akutte alt efter situationen. Her er opgaverne meget forskellige fra lyttende til at handle på den konkrete situation for og sammen med den pårørende.

Eksempel Morten:

Morten er førtidspensions efter flere udsendelser, han er gift med Tine. De to har veterankoordinatoren kendt i en årrække, bl.a. som bisidder og i netværk. I forbindelse med Mortens overforbrug af rusmidler og selvmordsforsøg, hvor både politi og ambulancetjenesten var involveret, kontakter Tine Veterankoordinatoren kl. 22 for hjælp. Hun vidste ikke hvad hun havde brug for hjælp til, så Veterankoordinatoren kørte straks ud til hende, hvor der blev lagt øre til og efterfølgende lagt en plan for, hvordan situationen kunne gribes an, da Tine ikke magtede kontakten til myndighederne alene. De følgende dage var der daglig kontakt og støtte ved telefonsamtaler og møder.

”Det er essentielt, at anerkendelsen af veteranerne og de pårørendes indsats er bredt funderet, så vi viser, at deres indsats er påskønnet i alle dele af det danske samfund.... Anerkendelse skal derfor finde sted lokalt og centralt, i by og på land og i forbindelse med hele rigsfællesskabets Flagdag”

Kilde:
Forsvarsministeriet 2022 -
Anerkendelse - Evaluering
af veteranindsatsen

Strategispor 1

Anerkendelse

Vi anerkender veteranerne for den indsats som veteranerne har ydet for Danmark, ligesom vi anerkender de pårørende for den støtte og det afsavn som de yder veteraner før, under og efter udsendelserne.

Det betyder at veteranerne anerkendes for deres indsats ved arrangementer som bl.a. flagdagen, men også i hverdagen, hvor veteraner og pårørende tilbydes én indgang til kommunen via Veterankoordinatoren. Veteranindsatsen er i kommunen samlet på et mindre antal medarbejdere, hvilket betyder, at veteraner og pårørende vil møde kommunale aktører, der har forståelse for deres særlige problematikker.

DETTE GØRES VED:

- En overordnet strategi for veteranindsatsen
- Skabe et bredt samarbejdsfælleskab for udvikling og sparring
- Afholdelse af et officielt flagdagsarrangement
- Én indgang for veteraner og pårørende

Status på arbejdet

- Den overordnede kommunale strategi for veteranindsatsen følger den nationale Veteranpolitik, hvor der løbende laves servicetjek og politiske aftaler. Der er i 2022 indgået partnerskab mellem Forsvarsministeriet, Dansk Industri, Dansk Erhverv, Kommunernes Landsforening, Fagbevægelsens Hovedorganisation og Danmarks Veteraner om at udbrede anerkendelsen af veteraner generelt samt øge beskæftigelsen blandt skadede veteraner.
- Veterandialogforum Slagelse
Der er i 2022 arbejdet på at imødekomme Forsvarsministeriets ønske om etablering af dialogfora i landet fordelt efter militærets regionsopdeling. Dette for at sikre samarbejde på tværs af kommuner, frivillige og forsvaret. Slagelse kommunes netværk har netop fungeret på denne måde, men er i perioden ”overdraget” til regimentschefen, da det stort set er de samme aktører, hvorfor det ikke giver mening at forsætte med et eget lokalt netværk i Slagelse. Det input Veterandialogforum har bidraget med til problematikker og potentialer for udvikling fås fremrettet i det nye Dialogforum ledet af Regimentschefen, hvorfor det er essentielt at Slagelse Kommune deltager i dette nye forum.

- Flagdagsarrangementet er kommunernes anerkendelse til veteraner og står derfor for arrangementet, oftest i samarbejde med Forsvaret og frivillige. Med baggrund i Veterandialogforums ønske om større fokus på veteranerne og pårørende ift. indholdet på dagen blev flagdagsarrangementet i 2022 afholdt som et eftermiddags-/fyraftensarrangement. Dette blev igen i år afholdt på Vikingeborgen Trelleborg. Der var godt besøgt med ca. 150 gæster, der oplevede både taler, fanebærere, trompeterer og udstilling af gamle militære køretøjer. Ceremonien og talerne blev afholdt på pladsen ved mindetræet og mindepladen, der blev etableret i 2021. Der var ved arrangementet fokus på socialt samvær med gode historier på tværs af missioner og alder. Forplejningen bestod af smørrebrød og gammeldags lagkage. Vanen tro på Flagdagen blev der i langhuset i stearinlysenes skær uddelt Familienetværkets børnemedaljer.
- Som optakt til selve flagdagen blev der i samarbejde med Trelleborg og Udsendte af Danmark afholdt et læringsforløb for grundskolernes mellemtrin, hvor eleverne i fagene historie, samfundsfag, bevægelse og samarbejde skulle dyste som vikinger og moderne soldater. Formålet med dagen var at øge viden om såvel datidens kriger og nutidens soldater, opgaver og konflikter på en sjov og anderledes måde.

Udviklingspotentiale

På kort sigt

- Der bør nedsættes en arbejdsgruppe i forbindelse med afviklingen af flagdag 2023, det er Borgmesteren der sætter retningen for arrangementets indhold i samarbejde med arbejdsgruppen.
- Den nye Veterankoordinator bør repræsentere Kommunen i det nye Dialogforum.
- I forbindelse med en evt. konverteringen fra det kommunale Veterandialogforum til det kommende lokale Veteranforum bør der bygges et tæt samarbejde op, som også har psykiatrien og politi med, hvilket giver mere direkte kontakt i samarbejdet i hverdagen.
- Der skal fortsat arbejdes videre med udpegning af nøglepersoner (se under strategispor 4) i de forskellige Centre i Kommunen, som skal være med til at sikre viden om veteranernes forhold og derigennem medvirke til anerkendelse af den enkelte veteran.

På lang sigt

- Tilstræbes en solid netværksgruppe repræsenteret af alle relevante Centre i kommunen, således at veteranerne føler sig set, hørt og forstået i deres møde med Kommunen.
- "Flagdagen anerkendes som den nationale anledning til at flage for Danmarks udsendte, men kendskabet til dagen, herunder dagens formål, vurderes ikke at være udbredt nok blandt deltagere og befolkningen som helhed. Herudover vurderes der at være et væsentligt udviklingspotentiale i de lokale, kommunale arrangementer" ([Forsvarsministeriets evaluering](#))

”Der er indledt et partnerskab mellem Forsvarsministeriet, Dansk Industri, Dansk Erhverv, Kommunernes Landsforening, Fagbevægelsens Hovedorganisation og Danmarks Veteraner om at udbrede anerkendelsen af veteraner generelt samt øge beskæftigelsen blandt skadede veteraner.”

Kilde: Forsvarsministeriet
Partnerskab om veteraner
2022

Strategispor 2

Information

Et centralt element i veteranindsatsen, er viden og information. Kendskab til de særlige forhold, der kan være forbundet med at have været udsendt, er det første skridt i arbejdet med veteraner og deres pårørende. Samtidigt er der behov for at arbejde på en fælles ramme for deling af information om og for veteraner.

Kommunens Veterankoordinator fungerer som central vidensperson, og arbejder hele tiden for at udbrede information om og til veteraner og pårørende, men også til de kommunale kollegaer. Kommunen vil samarbejde med både lokale, regionale og landsdækkende aktører på veteranområdet for at sikre en aktiv samarbejdsplatform ift. muligheder, tilbud, og relevante kontaktpersoner mv., således at informationerne samles og bliver tilgængelig for borgere, myndigheder og organisationer.

DETTE GØRES VED:

- Information om tilbud, arrangementer og aktuelle emner for veteraner og pårørende på Facebook
- Videndeling via Veterandialogforum og andre samarbejdspartnere – omkring kurser, materiale, nyheder, opmærksomhedspunkter
- Betjening af det politiske niveau
- Håndtering af presse

Status på arbejdet

- Veterankoordinatoren indsamler general viden omkring de mange forskellige tilbud både lokalt, men også regionalt og landsdækkende. Dette sker både ved deltagelse i konferencer, sparringsmøder med andre koordinators og tæt samarbejde med Forsvaret, Veterancentret og foreninger. Denne viden deles efterfølgende via afholdelse af møder med de relevante nøglepersoner, udsendelse af nyhedsmails og Facebook-opslag.
- Veterankoordinatoren har i 2022 inviteret de kommunale nøglepersoner til at deltage i Veterancentrets årlige konference som havde temaet ”En verden under forandring”.
- Slagelse, Ringsted og Næstved kommuner deltog i Veteran Match, som er et tæt samarbejde mellem kommunerne, DIF Soldaterprojekt og lokale veteranaktører, erhvervslivet og professionelle sportsklubber, som alle arbejder sammen om at få fokus på veteranindsatsen og få flere veteraner i beskæftigelse. Evalueringen af arrangementet har bekræftet at de fleste veteraner er i beskæftigelse og sårbare

Evalueringen af veteranindsatsen 2019 / 2020 er offentliggjort på Forsvarsministeriets hjemmeside:

<https://fmn.dk/da/nyheder/2020/ny-rapport-om-den-danske-veteranindsats/>

Kilde: Forsvarsministeriet

veteraner ikke magter et så komplekst set up med så mange mennesker, hvilket gjorde at kun 2 veteraner fra Slagelse deltog og gik hurtigt igen.

- Danmarks Veteraner, som har etableret en landsdækkende platform med information om aktiviteter for veteraner og pårørende, har i 2022 haft lidt startvanskeligheder. Se platformen her <https://veteranportal.dk/>.

Udviklingspotentiale

På kort sigt

Der er i 2022 udarbejdet udkast til en brugervenlig vejledning til primært Jobcentrets medarbejdere og relevante nøglepersoner fra andre centre, i forhold til "mødet med veteraner og samarbejdet omkring dem og deres familie", denne skal færdiggøres.

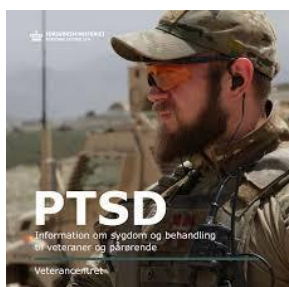
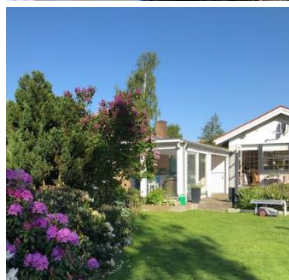
På lang sigt

Fortsætte med det gode samarbejde og engagement i det nye Veteranforum og sikre viden via netværk konferencer m.m.

Fædre, som har oplevet kamphandlinger, bliver også i højere grad registreret med misbrugsdiagnose end fædre uden kamperfaring – og deres børn og ægtefæller har mere kontakt til det psykiatriske sundhedssystem og køber i højere grad antidepressiv medicin.

Kilde: VIVE

Oktober 2022

Strategispor 3

Pårørende

I 2016 udførte SFI en undersøgelse af børn af veteraner, som skal være med til at sætte fokus på hvor meget børnene er belastede af de traumatiserede veteraner. De pårørende står med frustrationerne og mange af familierne er belastet og kan derfor være i fare for familiebrud og sekundær traumatisering.

Fokus på pårørende skal sikre, at de vanskeligheder og udfordringer de oplever og kan løbe ind i som pårørende, mødes med seriøsitet og professionelt i kommunen. Der arbejdes med at styrke netværk, hvorfor der afholdes forskellige sociale arrangementer for både veteraner og pårørende, men også hver for sig. Dette foregår både kommunalt, regionalt, men også på tværs af landet.

DETTE GØRES VED:

- Veterankoordinatoren er også tilgængelig for de pårørende
- Rådgivning og vejledning
- Orientering om børnegrupper og parterapi
- Orientering om andre lokale og nationale tilbud for veteranfamilien

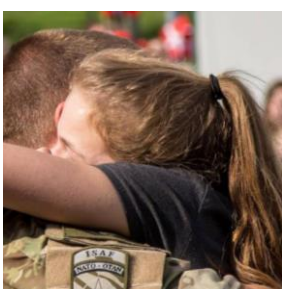
Status på arbejdet

- **Pårørende information**

I kontakten med udfordrede veteraner formidler Veterankoordinatoren altid information om tilbud til de pårørende og familien som helhed, bl.a. omkring Veterancentrets gratis tilbud til familierne omkring børnegrupper, PREP-kurser for par og psykologbehandling til netop pårørende.

Samarbejdet med Veterancentrets nye familieenhed og Slagelse Kommune er i 2022 blevet udviklet yderligere med udpegningen af veterankoordinatoren som en af de tre udvalgte i Danmark til deltagelse i Veterancentrets børn- og familieforum. Dette forum er af Forsvarsministeriet oprettet for at sikre videreudviklingen af indsatserne for veteranfamilierne. Lige nu i 2022-23 er fokus på, hvordan man kan vise anerkendelse til børn af veteraner.

I 2022 har veterankoordinatoren ligeledes deltaget i Regimentets pårørende arrangement "Før, under og efter udsendelse", for at gøre opmærksom på kommunens veteranindsats for veteraner og deres pårørende.

- **Pårørende café**

Veterankoordinatoren har i løbet af 2022 arbejdet på at få de pårørende til selv at afholde caféaftner og andre aktiviteter for pårørende. Det betyder at de pårørende nu selv mødes i Café Bjørn i Ungeenheden. Samtidig er der i 2022 indgået en aftale med Familienetværket om at støtte Pårørende Caféen med 1000,- kr. per caféaften. På den måde er selve aktiviteten udgiftsneutral for kommunen som herefter kun stiller lokalerne i Ungeenheden (Café Bjørn) til rådighed. Netværk består kun af pårørende til støtte og gavn blandt ligesindede. Der er ingen tilmelding og foregår i et afslappet uformelt fællesskab, man møder blot op. Gruppen mødes hver den anden onsdag i måneden i Café bjørn i Ungeenheden. En let forplejning dækkes af veterankoordinatorens budget.

Det er stadig få pårørende der deltagere, men en lille stabil gruppe, der mødes. Det er vanskeligt at rekruttere nye pårørende, dels fordi pårørende ikke kun er pårørende til veteraner men også til døde eller nye udsendte veteraner. Det er meget forskellige problematikker de enkelte pårørende har. Samtidig kan det være svært for de pårørende, som har en meget udsat veteran hjemme, at komme hjemmefra, da vedkommende er den der står for alt i familien og derfor ikke magter at komme. Veterankoordinatoren har opfordret de pårørende til at oprette en særlig Facebookgruppe, hvor de kan give hinanden støtte og styrke fællesskabet blandt dem og dele viden. Denne facebookgruppe er nu igangsat og de pårørende står nu selv for annoncering på Facebook og via deres netværk.

- **VeteranCaféSlagelse**

- Veterancafé Slagelse: (afholdes én gang hver den første onsdag i måneden fra kl. 19.00-21.00 i Café Bjørn i Ungehuset.) **Veterancafé Slagelse er en gruppe af frivillige, med en selvvalgt bestyrelse og vedtægter**, hvor veterankoordinatoren er en del af bestyrelsen og deres arbejde. Der er ingen registrering af veteraner som deltager, da det er et tilbud til veteraner fra det vestsjællandske for at styrke netværk blandt disse.

Veterankoordinatorens bestyrelsesopgaver i caféen har i 2022 været følgende:

- Bestyrelsesmedlem med møder efter behov
- Deltage som vært på caféaftener
- Administrér aktiviteter på Facebook
- Arrangere aktiviteter, indhente tilbud osv.
- Ansøgning §18 og evaluering
- Ansøgning Veteranpuljen ved VETC samt evaluering
- Ansøgning evt. andre puljer efter behov
- Reservere lokale til caféaftener i Café Bjørn i Ungehuset hver den første onsdag i måneden
- Noter mødeaftener i Café Bjørns kalender via Outlook
- Sende oversigt til Ungeenheden i januar over årets caféaftener
- Skriv mail til Id-kort og Produktion nogle dage inden hver caféaften og bede dem om at deaktivere alarmerne og sørge for at hoveddøren er åben.

- **VeteranHaven**

VeteranHaven er **en frivillig forening** og sideløbende med foreningen drives også den socialøkonomiske virksomhed VeteranHaven.

I Forening VeteranHaven er alle velkomne som medlem. Selvom foreningen er startet af veteraner, så er foreningen for alle. Deltagerne kan fx være militærveteraner, sygdomsramte eller folk, der har brug for at øve at være på en arbejdsplads. Haven opbygges og drives af de medvirkende. Samtidig er VeteranHaven en socialøkonomisk virksomhed VeteranHaven. Denne del af VeteranHaven fungerer som et beskæftigelsesrettet tilbud i samarbejde med bl.a. Jobcenter Slagelse, som står for visiteringen til tilbud.

Haven er åben på hverdage fra kl. 9-14, besøget skal anmeldes. Se hjemmesiden her. <https://www.veteranhaven.dk/besog-og-kontakt/abningtider>

Udviklingspotentiale

På kort sigt

Da Pårørende Caféen nu er selvkørende er der behov for en hurtig afklaring på brug af lokalerne i Ungeenheden, ift. adgangsforhold, nøgler m.m. Det samme gør sig gældende for VeteranCaféen, da veterankoordinatoren til dato har sikret adgangen, men stopper den 31. november 2022.

Denne analyse fra VIVE <https://www.vive.dk/da/udgivelser/danske-hjemvendte-soldater-18328/> viser, at mængden af kamphandlinger på en mission påvirker den enkeltes risiko for at få psykiske mén: Jo flere kamphandlinger, der har været på en mission, jo højere forekomst er der efterfølgende af psykiatriske diagnoser blandt de hjemvendte soldater. Blandt andet får børn af kamperfarende soldater lavere karakterer ved 9. klasses afgangseksamen end børn af udsendte, der ikke har været i kamp. Derfor inviteres nøglepersoner til workshop ift. fokus på børn af veteraners trivsel/mistrivsel og anerkendelse af børn af veteranfamilier.

Fokus på information bl.a. på Veterancentrets PREP-kurser. PREP står for Prevention and Relationship Enhancement Program og er parforholdskurser. Kurserne er revitaliserede og udbydes i 2023 som forebyggende tiltag, der gør kommunikationen i parforholdet bedre. Kurserne er et gratis tilbud til soldater og deres partnere som et led i Forsvarets anerkendelse af veteraner.

På lang sigt

Der vil være et øget fokus på arbejdet med pårørende ift. viden om faren for at udvikle sekundær traumatisering. I forhold til Veterancaféen arbejdes på at optimere samarbejdet med andre caféer på tværs af kommunegrænserne.

”Virksomhederne er en vigtig samarbejdspartner i veteranindsatsen og har en afgørende betydning, når udsatte veteraner på kanten af arbejdsmarkedet skal i beskæftigelse. For at styrke virksomhedernes indsats og sikre bæredygtige forløb, som både veteraner og virksomheder oplever effekt af, er det vigtigt, at virksomhederne har adgang til viden, inspiration og konkrete værktøjer.”

Kilde:
Forsvarsministeriet 2022
- Den beskæftigelsesrettede indsats for de mest udsatte veteraner

Strategispor 4

Koordinering

Veterankoordinatoren fokuserer sin indsats på de særligt udfordrede veteraner. I afklaring af de enkelte veteraners behov indgår også spørgsmål om påvirkning af pårørende og deres børn samt fokus på anvendelse af rusmidler. På den måde agerer veterankoordinatoren bindeled mellem veteran og sagsbehandler og fungerer som tovholder, budbringer, bisidder m.m. i samarbejdet mellem bl.a. kommunens centre, psykiatrien og Forsvarets Veterancenter.

Veterankoordinatorens funktion giver veteraner, pårørende og interessenter mulighed for at møde en vidensperson i kommunen. Men samarbejdet om veteraner handler om mere end videndeling. Der er mange aktører på området i og uden for kommunen. Koordinering er centralt for at få arbejdet med at hjælpe særligt de udsatte veteraner og deres pårørende til at lykkes. Dette gælder, hvad enten der er tale om kommunale tiltag i et eller flere centre, eller i forhold til aktører uden for kommunalt regi.

DETTE GØRES VED:

- Udpegning af nøglepersoner i de forskellige centre ift. sagsbehandling
- Dyrke netværk og videndeling både internt og eksternt
- Bringe de ”rigtige” parter sammen
- Stifinderfunktion for veteraner og pårørende
- Relationsarbejde i forhold til at skabe tillid
- Være opdateret på veteranområdet til gavn for både veteraner og kollegaer

Status på arbejdet

- **Sagsbehandling**
Netop når der er udpeget en fast nøgleperson, som også har interessen i området, så foregår samarbejdet med veterankoordinatoren rigtig godt og tilbud kan blive bragt i spil. Samtidig er der en forståelse for de udsatte veteraners udfordringer fx at møder afholdes i andre rammer eller at veterankoordinatoren kan hjælpe med at få skabt kontakten til fx Militærpsyk, søge legater eller andet. Der hvor sagsbehandlingen er udfordret er, når veteraner har skiftende sagsbehandlere og efter deres mening ikke føler at de bliver hørt. Det er ofte den slags henvendelser som lander hos veterankoordinatoren. Det samme gælder frustrationer, når de udfordrede veteraner selv skal søge ydelser og hjælp digitalt. Derfor har veterankoordinatoren ofte en stifinderfunktion for de veteraner og pårørende, der ikke kan finde rundt i det kommunale system.

- **Udpegning af nøglepersoner**

Det er nødvendigt med ledelsesfokus på veteranindsatsen, herunder udpegningen af nøglepersoner. Det er fortsat en udfordring at få udpeget nøglepersoner i nogle centre. Et af de steder hvor det fungerer optimalt er Rusmiddelcentret det samme gælder enkelte teams i Jobcentret. Her har ledelsen taget ejerskab til opgaven og struktureret opgaven, således at informationerne fra Veterankoordinatoren når ud til de medarbejdere, der møder veteranerne og omvendt.

- På trods af stort fokus på veteranfamilien og opfordring til deltagelse i Veterancentrets konferencer og lignende har det i 2022 været svært at få deltager med fra de enkelte centre(nøglepersoner).
- Tæt samarbejde gør, at de mange tilbud kan sættes i spil i en samlet handleplan for den enkelte veteran. Denne måde at arbejde med nøglepersoner på, gør at borgerne føler at de møder medarbejdere der kender til veteraners mulige udfordringer, derfor bør der være ledelsesfokus på indsatsen.

- **Netværkssamarbejde**

Nøglepersonerne skal blive bedre til at bruge Veterankoordinatoren som sparringspartner for at være orienteret om muligheder de evt. ikke er bekendt med, i forhold til løsningen af en konkret sag. Derudover er det vigtigt at nøglepersonerne prioriterer at deltage i Veterankoordinatorens infomøder og undervisningsdage samt fællesarrangementer med samarbejdspartnere, netop for at få kendskab til vilkår og tilbud til veteranerne, men også for at skabe relationer på tværs af samarbejdspartnere.

Udviklingspotentiale

På kort sigt

- Der fortsættes med udpegning af nøglepersoner, der kan indgå i samarbejdet med veterankoordinatoren, for at sikre den nødvendige videndeling og på sigt smidiggøre sagsbehandlingen. Nøglepersonerne skal have styrket deres viden omkring veteranernes kultur, identitet og udfordringer, for på den måde at være behjælpelige i videndelingen i de enkelte centre.
- Veterankoordinatoren bør invitere til et årligt kort orienteringsmøde for relevante ledere på tværs af Arbejdsmarked, Børn & Unge, Handicap & Socialpsykiatri og evt. de tilhørende politiske udvalg.

På lang sigt

- Der tilstræbes et klart og mere synligt netværk af nøglepersoner og ansvarlige på tværs af de kommunale centre samt eksterne instanser.

”Bag enhver veteran er pårørende. Og dem skal vi blive endnu bedre til at tage hånd om. Det gælder særligt deres børn, og det gælder før, under og efter udsendelse.”

Kilde: Forsvarsministeriet 2022 - Pårørende og børn, herunder særligt børn af udsatte veteraner

Strategispor 5

Udvikling af indsatser og samarbejder

Langt størstedelen af de hjemvendte veteraner indtræder problemfrit på arbejdsmarkedet, enten i deres tidligere job eller på nye arbejdspladser. Målet er for arbejdsdygtige veteraner, som for alle andre ledige, at komme hurtigt i job eller videreuddannelse. Kommunens værktøjer samt de lovgivningsmæssige rammer er i udgangspunktet de samme.

Opgaven sætter holdet, derfor har veterankoordinatoren en central rolle i udviklingen af samarbejdet med de mange interessenter indenfor forsvaret, lokalsamfundet, virksomheder, behandlingstilbud under staten, regionen og kommunen m.fl.

Det betyder, at der er etableret et dialogforum med repræsentanter fra de mange interessenter både lokalt, regionalt og fra landsdækkende foreninger, som ønsker at bidrage til synliggørelsen og udviklingen af indsatser for veteraner og pårørende i Slagelse Kommune. Veterandialogforum vil være med til at pege på udfordringer og potentialer for udviklingen af den brede veteranindsats. Der vil i den forbindelse blive nedsat ad hoc arbejdsgrupper for at løfte de forskellige tiltag.

DETTE GØRES VED:

At Veterandialogforum mødes to gange årligt – Fremadrettet deltages i stedet i Forsvarets regionale Dialogforum fra december 2022

At der indsamles input omkring fokusområder

At der peges på mulige politiske fokusområder

At der nedsættes ad hoc arbejdsgrupper

At der afholdes temadage for nøglepersoner i kommunen (se strategispor 4)

Status på arbejdet

- Med baggrund i Forsvarsforliget fra 2018-2023 har Veterancenteret oprettet en familieenhed, med fokus på at styrke de familier der er ramt, når veteranen har gener efter udsendelse. Herunder er der etableret et særligt landsdækkende Børn- og familieforum, hvor Slagelse Kommunes Veterankoordinator er udpeget til at deltage, som en ud af 3 repræsentanter for landets Veterankoordinatorer. Da den nuværende Veterankoordinator (frem 30/11 2022) er udpeget grundet hendes mangeårige erfaringer er det p.t. endnu uvist om Slagelse beholder denne plads i Børne- og Familieforum eller at pladsen går til en Veterankoordinator i en anden kommune.

- **Veterandialogforum Slagelse**
Forsvarsministeriet har besluttet at der skal etableres lokale Veteranforum, med Regimentschef eller lignende som tovholder. I 2022 er der indgået aftale med Regimentschefen fra GHR om at Slagelse Kommunes Veterandialogforum nedlægges og at Slagelse og deltagerne i kommunens dialogforum inviteres til fremadrettet at deltage i Forsvarets regionale Dialogforum. Ministeriets intentioner er at styrke samarbejdet lokalt, da ikke alle kommuner har et Veterandialogforum som i Slagelse.
- **Lokaler til VeteranCafé og Pårørende Café** – Der peges fortsat på at lokalerne i Ungeenheden ikke længere er optimale til dette formål. Ungeenheden har det seneste år været under forandring og lokalerne anvendes nu hovedsagelig af medarbejderne, som kantine og mødelokale. Formålet med Caféerne er netop at have et samlingssted, for at modvirke selvisolation og skabe netværk, derfor betyder rammerne meget. Derfor er det ønskeligt at have et sted, hvor det er muligt at sætte præg på lokalerne og meget gerne et sted, hvor det er muligt at lave mad. Samtidig at det er muligt at mødes oftere end i dag.
- **Flagdag** – Der har været tilbagemeldinger fra veteraner og deres pårørende med tilfredshed om at det var et eftermiddags-/aftenarrangement grundet arbejde. Samtidig var de glade for det mere uformelle samvær med andre veteraner og deres familier.
- **DIF's Soldaterprojekt og Slagelse Kommune Safe Zone – Skydning**
Der er i 2022 indgået forlængelse af samarbejdet mellem DIF's Soldaterprojekt, Slagelse Skytteforening og Slagelse Kommune om at tilbyde veteraner at gå til skydning i et særligt tilbud i Slagelse Skytteforening, med henblik på at komme ud hjemmefra og deltage i noget socialt og på den måde samtidig skabe netværk til selve skytteforeningen.
Dette har vist sig at være en stor succes. I april 2022 blev der afholdt skydestævne med andre SafeZones, hvor også Borgmester og Udvalgsformand var inviteret til at dyste mod veteraner og hinanden.
SafeZone mødes en gang ugentlig og der deltager ca. 10-15 veteraner hver gang. Formålet med projektet er at veteranerne skal ud i selve skytteforeningen og det er der stadig flere og flere der gør.

Udviklingspotentiale

På kort sigt

Der tages initiativ til uformelle kaffemøder med lokale medarbejdere fra Veterancentret og Veterankoordinatorer fra Vestsjælland for at styrke samarbejdet på tværs og i forhold til indholdet i samarbejdsaftalen mellem Slagelse Kommune og Forsvarets Veterancenter.

Med baggrund i den national politiske aftale om at understøtte, at flere skadede veteraner kommer i job i 2023 tages der initiativ til, at enkelte virksomheder kan inviteres med i SafeZone-skydning et gange, således at der skabes relationer mellem virksomhederne og veteranerne.

På lang sigt

Det ville være ønskeligt at finde mere egnede lokaler til VeteranCaféen og Pårørende Café, for at understøtte mulighederne for at veteranerne og de pårørende har deres eget mødested, for at understøtte de sociale relationer og netværk og modvirke ensomhed.

Der har gennem flere år været ønske om Veteranhjem i Slagelse i lighed med dem i Høvelte, Odense og Ålborg, hvorfor der bør nedsættes en arbejdsgruppe, der kan kigge ind i det.

Derudover skal der findes en mere langsigtet løsning omkring akutte og blivende egnede lokale boliger, hvor veteraner kan rummes. Her bør der arbejdes på at styrke samarbejdet og dialog med boligselskaberne. Ligeledes er det også vigtigt at sikre et godt netværk og dialog med de private udlejere for at komme veteranerne i møde.

mayland® 2023						
JANUAR	FEBRUAR	MARTS	APRIL	MAY	JUNI	JULI
1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24	24
25	25	25	25	25	25	25
26	26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28	28
29	29	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	30
31	31	31	31	31	31	31

Det nye år 2023

Potentialerne fra nærværende årsrapport 2022 vil nu blive indsat i årshjulet for 2023 og således arbejdes der med de enkelte temaer hen over året.

Efter Veterankoordinatoren stopper i Slagelse kommune den 30. november, drives veteranindsatsen videre af teamet bag veterankoordinatoren. Der er etableret en fælles mail-boks - veterankoordinator@slagelse.dk, som to kollegaer har adgang til. Der vil være en navngiven kollega, der vil være ansigtet udadtil ift. kontakten med veteranerne og de pårørende. Der har været fysisk farvel og goddag møde med min kollega som allerede kender Regimentschefen fra dialogmøderne og ift. Flagdagen, hvilket gør at vores deltagelse i Regimentets Dialogmøde i december er på plads.

Godt Nytår!

Veterankoordinatoren og team november 2022